

Fakta om utilsigtede hændelser i primærsektoren

Baggrund

Den 17. marts 2009 vedtog Folketinget loven om at udvide patientsikkerhedsordningen. Hidtil har loven kun omfattet sygehusene, men fremover skal den kommunale sundhedssektor, praksissektoren, apotekerne, speciallægerne og den præhospitale indsats (ambulancer mv.) også rapportere utilsigtede hændelser. Rapporteringspligten træder i kraft, når en elektronisk rapporteringsdatabase er færdigudviklet i Sundhedsstyrelsen, sandsynligvis i efteråret 2010.

Med udvidelsen af loven bliver der også mulighed for, at utilsigtede hændelser, som sker på tværs af aktører og sektorer, kan analyseres med henblik på at opnå mere patientsikre forløb. Rammerne for samarbejdet mellem regioner, kommuner og praksissektoren er beskrevet i sundhedsaftalerne.

Nyeste viden

Danske undersøgelser

Der findes begrænset viden om omfanget af utilsigtede hændelser i primærsektoren samt hvilke typer af hændelser, som forekommer. Der er gennemført enkelte forsøgsprojekter i almen praksis og i nogle kommuner samt i sektorskiftet mellem hospital og almen praksis. Der findes ingen data eller projekter, som beskriver omfanget af utilsigtede hændelser i andre dele af praksissektoren. Overordnet set er vurderingen at der sker færre utilsigtede hændelser i primærsektoren end på hospitalerne og at der sker færre alvorlige hændelser i primærsektoren. Til gengæld er antallet af kontakter i primærsektoren væsentligt højere end på hospitalerne. I almen praksis skønnes det, at der i 1-2 % af kontakterne sker en utilsigtet hændelse, men der findes ikke statistiske data eller mere præcise opgørelser for danske forhold. I forsøgsprojekterne i almen praksis blev der rapporteret 1-2 hændelser pr. praksis om ugen. Hyppige utilsigtede hændelser hos de praktiserende læger er:

- Medicineringsfejl, herunder vaccinationsfejl
- Hændelser relateret til IT.

I sektorskifteprojekterne mellem almen praksis og hospital fandt man følgende typer af problemstillinger:

- Hændelser forbundet med brist i kommunikation og kontinuitet – fx forsinket fremsendelse af epikrise, overdragelse af AK-behandling eller bortkomne henvisninger
- Problematiske visitations- og samarbejdsformer.

Forsøgsordninger på det kommunale område har vist, at følgende hændelsestyper må forventes at være de almindeligste:

- Medicineringsfejl
- Fald
- Sektorgrænsehændelser, især til sygehuse og praktiserende læger
- Kommunikationsbrister – både interne og eksternt i forhold til praktiserende læger/vagtlæger, hospitaler og apoteker.

Internationale undersøgelser

Det spanske APEAS studie er det største epidemiologiske studie, som er gennemført med henblik på kortlægning af forekomsten af fejl og utilsigtede hændelser i primærsektoren. Undersøgelsen inkluderede 48 sundhedscentre i 16 regioner i Spanien. 452 sundhedspersoner deltog. Kun sundhedscentre med både praktiserende læger, børnelæger og sygeplejersker indgik. I alt 96.047 patientbesøg blev registreret. Resultaterne viste, at forekomsten af nærfejl var ca. 0,7 %, og at forekomsten af utilsigtede hændelser, som medførte patientskade, var ca. 1 % (heraf 54,7 % mindre skader, 38,0 % moderate skader, 7,3 % alvorlige skader). Det blev vurderet, at 70 % af hændelserne kunne være forebygget.

Lovgivning

Lovgrundlaget i relation til utilsigtede hændelser er beskrevet i Sundhedslovens kapitel 61 § 198 – 202.

Loven der danner baggrund for implementeringen af patientsikkerhedsordningen i primærsektoren er: Lov 288, 15. april 2009, Udvidelsen af patientsikkerhedsordning

Lovgrundlag vedr. sundhedskordinationsudvalg og sundhedsaftaler: Sundhedsloven § 204, stk. 2, og § 205, stk. 2, jf. lovbekendtgørelse nr. 95 af 7. februar 2008, samt Bekendtgørelse nr. 778 af 13/08/2009 og Vejledning nr. 9698 af 21/08/2009

Lovgrundlag vedr. det nye patientombud (forventes fremsat i februar 2010)

Mere viden

Primærsektoren er et separat indsatsområde på Selskabets hjemmeside www.patientsikkerhed.dk. Her er samlet litteratur og links som specifikt vedrører patientsikkerhed i primærsektoren.

Kontakt

Overlæge Malene Vestergaard. tlf. 3632 6071.

Mail: malene.vestergaard@regionh.dk